

ut S. Gregorius sapienter dixit, coelestis vite dulcedinem, in quantum possibilitas admiserit, perfecte cognoverit, ea, quae in terris amaverat, cuncta derelinquit; in comparatione enim illius vilescent omnia, deserit habita, congregata dispergit, inardescit in coelestibus animus; nihil de terrenis libet, deforme conspiciat quidquid de terrenae rei placebat specie, quia sola pretiosa Margaritæ claritas fulget in mente. S. GREG. in *Moral.*

ASCETICA.

Quatuor sunt, quae de concupiscentia praecipue nosse, beneque advertere debet Asceta. *Primum* est, ut bene apprehendat quantum perire referat, hanc concupiscentiam recte moderari; id quod S. Leo sequentibus verbis expressit: Virum Catholicum, et praecipue Domini sacerdotem, sicut nullo implicari errore; ita nulla oportet cupiditate violari. Mens enim pecuniae avida (aut ejusdemque alterius rei terrenae) nec abstinere novit a velitis, nec gaudere concessis, nec pietati adhibere consensum. S. LEO, in *serm.*

Certe miserabiliores sumus omnibus hominibus nos Monachi, inquit S. Bernardus, si pro tam exiguis tanta patiamur detrimenta. Quid enim insipientiae, immo quid insaniae est, ut, qui majora reliquimus, minora cum tanto discrimine tenamus? S. BERN. ad *Monachos.*

Quis stultum, inquit alius, non judicaret mercatorem, qui, ut unionem inestimabilis pretii compararet, jam multa millia florenorum expendisset, et postea, ne unum adhuc obolum dare deberet, totum contractum rescinderet. NIEREMB. de *Ador.*

Secundum est, ut bene cognoscat, quousque concupiscentiam debellare possit, et debeat; nam, ut recte dixit S. Augustinus: Concupiscentia minui potest, consumi non potest in hac vita. S. AUG. l. *contra Julianum.*

Unde bene inter passionem et propassionem distinguere oportet, nam passio sola in vitio est, quando scilicet consensus praebet inordinatam concupiscentiae; propassio vero, qua animus ad consensum incitatur, licet initium culpae habeat, tamen non tenetur in crimine, ut recte S. Hieronymus dixit. S. HIERON. *sup. Matth.* l. 1, c. xiv.

Et hoc videlicet est, quod Deus olim Caino dixit: Sub te erit appetitus tuus, et tu dominaberis illius. GEN. IV, 7.

Tertium est, ut solidum sciat modum moderandi et vincendi hanc concupiscentiam, quem quidem efficaciter S. Augustinus sequentibus verbis suggestit: O Ecclesiae, caput serpentis observa. Quid est caput serpentis? Prima peccati suggestio. Venit tibi in mentem aliquid illicitum, noli tibi tenere mentem tuam, noli consentire. Hoc quod venit in mentem, caput serpentis est, caput calca, et evades caeteros motus. Quid est, caput calca? Ipsam suggestionem contemne. Sed lucrum suggestit, magnum ibi lucrum, magnum aurum, dives eris, si hanc fraudem feceris. Sed pereat mundi lucrum, ne fiat animae damnium. Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, animae vero suae detrimentum patiatur? Haec dicens observasti caput serpentis, et calcasti. Ille autem diabolus calcaneum tuum observat. Quid est observat calcaneum tuum? Quando laharis a via Dei. Tu observas primam suggestionem, ille observat lapsum tuum; si cecideris, possidebit. S. AUG. in c. III, *Gen.*

Quartum est, ut non difficilem sibi, sed facilem potius imaginetur hanc luctum et victoriam; id quod nonnemo pulchre hac similitudine ostendit: Finge, aiebat, juvenem ad amores promissimum turpissimae Aethiopsiae adhesisse, et ex illius consortio gravissimos morbos contraxisse, sed et totius substantiae ac fame suae jacturam fecisse; hujus autem miserum Regem, aliam ei formosissimam virginem Aethiopsiae loco offerre, promittereque se, et a morbis eum curaturum, et omnem substantiam ac famam restitutum, quin et millecuplo plus adjecturum; an prudenter judicari posset, difficile fore huic juveni Aethiopsiae repulsam, et virginis speciosissimam electionem? Atqui similiter se res habet cum eo, qui inordinatam rei alicujus concupiscentiam fovebat, et cui loco talis creatura ipsa Divinitas amanda offertur; hinc merito S. Bernardus dixit: Nihil in hac vita laboriosius, quam desideris terrenis aestuare; et nihil hic quietius quam hujus saeculi nihil appetere.

MISCELLANEA.

QUALITAS. — Cor humanum mari simile est, teste B. Alcuino, quod semper aestuat; in quod omnia flumina intrans, et aqua dulcis in amaram convertitur, quia oblecta-

mentum in fastidium vertitur, et omnis delectatio carnis in amaritudine terminatur; neque flumina in mari quiescunt, sed revertuntur, ut iterum fluant; eandem inquietudinem experiuntur Filii hujus saeculi. B. ALCUINUS.

Cum adolescens quidam furibundum equum consensisset, et ab eo, quia cohibere non valebat, per avia et devia abreptus fuisset, quaesitus ab aliquo familiari casu transeunte, quo ferretur? respondit: Quo quidem ego huic plaecerit. Simili modo cum concupiscentia res se habet, si debilem sessorum et regendi imperitum inveniat. LANGIUS, in *Polyant. V. Cupiditas.*

Abbas Achilles concupiscentiam manubrium daemonis appellat, eo quod sine illa nihil possit efficere, omne autem damnum per illam inferat. FAB. *con. l. in Dom. VII, post. Pent. n. 2.*

FUGA. — Corvus etiam sitiens abstineta aqua pluviali, quam noxiam sibi novit ob ventris profluvium; quanto magis homo abstinere debet ab illis, quae animo noxia novit.

DAMNUM. — Columba siti prope enecta cum vidisset in tabula craterem pictum, concitato impetu in illam allisa, alas fregit, sique in terram lapsa a pueris capta fuit. Idem contingit illis, qui nimia concupiscentia impulsus, magno impetu in amorem et fruitionem rerum illicitarum feruntur. LANGIUS, l. *cit.*

Mulier quaedam, cum gallina singulis diebus ovum unum peperisset, rata quod plura esset paritura, si melius saginaretur, cibo superfluo pastam omnino non amplius parere fecit. Sic nempe, dum futuris concupiscentia inhias, etiam praesentia amittit.

Dicebat senex quidam: Quia tres virtutes Satanae praecedunt universa peccata. Prima, oblivio. Secunda, negligentia. Tertia, concupiscentia. Etenim si oblivio venerit, generat negligentiam; de negligentia vero concupiscentia nascitur; de concupiscentia vero corrumpit homo. Si enim ita sobria est mens, ut oblivionem respuat, ad negligentiam non venit; et si non neglexerit, concupiscentiam non recipit, nunquam cadet optulante Christi gratia.

AUCTORES.

Matthias Faber, *conc. 2, in Dom. 4, post Epiph. et conc. 3, in Dom. 5, post Epiph.*

Jeremias Drexelius, in *Zodiaco, signo A.*
Jacobus Marchantius, in *Horto pastor. tr. A.* lect. 18.

Thomas Kempensis, de *Imit. Christ. l. III, c. 31 et 32.*

Josephus Langius, V. eodem et V. Cupiditas.

CONFESSIO.

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Est Sacramentum, in quo peccata sua detestanti, et legitime confitenti, vera a Sacerdote absolutio, remissioque conceditur. TRID. s. XIV, c. 1.

Vel brevius, est legitima coram sacerdote peccatorum suorum declaratio, ut Hostiensis definivit, qui etiam addit, eam dici confessionem, quasi simul fassioem omnium peccatorum, quae quis confiteri tenetur, aut sponte confitetur.

DIVISIO. — Dividitur in *Materialiter et Formaliter integrum*. Illa est, quae omnia peccata gravia, quae occurrunt, explicat. Ista est, quae suppresso uno vel altero peccato, tantum confitetur, quantum moraliter loquendo hic nunc fieri potest.

Dividi etiam potest in *Publicam et Auriolarem*. Illa est, quae quis audientibus aliis se apud sacerdotem accusat. Ista est, quae quis soli sacerdoti sua peccata explicat.

PARTES. — Tres praecipue partes requiruntur ad Confessionem. Prima est *Contritio*, seu animi dolor ac detestatio de peccato commisso cum proposito non peccandi de cetero. Quam partem S. David indicavit dicens: Sacrificium Deo spiritus contribulatus; cor contritum et humilitatum, Deus, non despicies. PS. L, 19.

Ut vero haec contritio sit legitima, requiritur in primis; ut ex motivo supernaturali concipiatur. Deinde ut propositum non peccandi conjunctum habeat; nam, ut S. Gregorius ait: Perfecte convertitur, qui, cum semel, quod prave egerat, plangit; quod rursum plangat, ultra non repetit. S. GREG. l. III, in l. *Reg. VII.*

Est tandem etiam *occasio ad peccatum allicientis evitatio*, aut certe propositum evitandi; quemadmodum S. Bernardus innotuit dicens: Sit vere compunctionis indicium, opportunitatis fuga, subtractio occasionis. S. BERN., s. 1, de *Restur. Dom.*

Altera pars est ipsa *Narratio peccatorum*; de qua sic loquitur Concilium Tridentinum: Ex institutione sacramenti penitentiae jam explicata, universa Ecclesia semper intellexit institutam esse a Domino integram peccatorum confessionem, et omnibus post baptismum lapsis jure divino necessariam esse; quia Dominus noster Jesus Christus, e terris ascensurus ad caelos, sacerdotes sui ipsius vicarios reliquit, tanquam praesides et iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi Fideles ceciderint, quo pro potestate clavium remissionis aut retentionis peccatorum sententiam pronuntiant. Constat enim, sacerdotes iudicium hoc incognita causa exercere non potuisse, nec aequitatem quidem illos in penis injungendis servare potuisse, si in genere dumtaxat, et non in specie potius, ac singulatim sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur, oportere a penitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, confessione recenseri. TRID. ses. XIV, c. v.

Nam, ut S. Augustinus, ait: Deus noster, quia pius est et misericors, vult ut ea confiteamur in hoc saeculo, ne pro illis confundamur postmodum in futuro, (S. AUG. I. L. hom. XII.) juxta Sapientem, qui ait: Pro anima tua non confundaris dicere verum; est enim confusio adducens peccatum, et est confusio adducens gloriam et gratiam. ECCL. IV, 13.

Tertia pars, eaque integralis dumtaxat (nam priores sunt de essentia hujus sacramenti) est ipsa *Satisfactio*; nam ut S. Ambrosius advertit: Qui agit penitentiam, non solum diluere lacrymis debet peccatum suum, sed etiam emendationibus factis operire et tegere delicta superiora, ut non imputetur ei peccatum. S. AMBR. I. III, de *Poen.* c. v.

Unde et Sapiens monuit: De propitiato peccato noli esse metu. ECCL. V, 5.

Et Christus: Facite fructus dignos penitentiae. MATH. V.

Quo autem modo fructificare poterimus? inquit Sanctus Chrysostomus. Si utique peccatis adversa faciamus. Aliena rapuisti? Incipe donare jam propria. Longo es tempore fornicatus? Legitimo quoque usu conjugii suspende te. Injuriam vel opere cuiquam, vel sermone fecisti? Refer benedictionis verba convitiis, et percutientes te nunc officii, nunc etiam beneficiis placare contende. Ne-

que enim vulnerato sufficit ad salutem, tantummodo spicula de corpore evellere, sed etiam remedia adhibere vulneribus. Cur autem hanc satisfactionem requirat Deus, et non omnem etiam poenam cum culpa remittat, quatuor affert causas Marchantius, nempe: 1. Quia sic divinae justitiae ratio exigit, ut quemadmodum in Baptismo remittitur peccatum aliena voluntate commissum, ideoque etiam poena relaxatur; ita post Baptismum peccata propria voluntate commissa etiam propria satisfactione castigentur, et deleantur. MARCH. tr. v, sup. *Candelab.* 2. Quia aliqui liberius peccarent homines, cum impunitas, juxta S. Bernardum, sit incuriae soboles, insolentiae mater, radix imprudentiae, transgressionum nutritrix. Hinc Conc. Trid. ait: Procul dubio a peccato revocant, et quasi freno quodam coercent satisfactoriae hae poenae, cautioreque et vigilantiores in futurum poenitentes efficiunt. 3. Quia peccatorum reliquiis medetur, dum vitiosos habitus contrariis virtutibus tollit satisfactio. 4. Quia ad augmentum meriti conducit, quod tum ex obedientia, ex qua assumitur, tum ex ipsa Sacramenti efficacia et meritis Christi, cui per ejusmodi satisfactionem conformamur, provenit. CONC. TRID. s. XIV, c. VIII.

PROPRIETATES. — Exprimuntur a nonemine sequentibus versibus:

Sit simplex, humilis confessio, pura, fidelis, Atque frequens, munda, discretæ, libens, verecunda, Integra, secreta, lacrymabilis, accelerata, Fortis, et accusans, et se punire parata.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Sanctifica eos hodie, et eras, et lavent vestimenta sua, et sint parati in diem tertium. EXOD. XIX, 10.

Leprosus adducetur ad sacerdotem, vel ad unum quemlibet filiorum ejus. LEV. XIII, 7.

Vir sive mulier, cum fecerint ex omnibus peccatis, quae solent hominibus accidere, et per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini atque deliquerint, peccatum suum confitebuntur. NUM. V, 7.

Filii, da gloriam Deo Israel, et confitere, ac indica mihi, quid feceris, ne abscondas. Et dixit: Vere ego peccavi. JOS. VI, 19.

Vade lavare septies in Jordane, et recipiet caro tua sanitatem et mundaberis. IV REG. V, 10.

Iniquitatem meam annuntiabo, et cogitabo pro peccato meo. PS. XXXVII, 19.

Præoccupemus faciem ejus in confessione. PS. XCIV, 2.

De negligentia tua purga te cum paucis. ECCL. VII, 34.

Reogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meae. PS. XXXVIII, 15.

Redue me in memoriam, ut judicemur simul; narra, si quid habes, ut justificeris. MATH. VIII, 4.

Vade, et ostende te sacerdoti, et offer munus tuum. JAC. V, 16.

Confitemini alterutrum peccata vestra. ROM. X, 10.

Si abscondi scias homo peccatum meum, et celavi in sinu meo iniquitatem meam. JOB, XXXI, 33.

Qui abscondit scelera sua, non dirigetur; qui autem confessus fuerit, et reliquerit ea, misericordiam consequetur. PROV. XXVII, 13.

Non demoreris in errore impiorum, ante mortem confitere. A mortuo quasi nihil perit confessio; confiteberis vivens, vivus et sanus confiteberis, et laudabis Deum, et glorificaberis in miseracionibus illius. ECCL. XVII, 26.

Dixi, confitebor adversum me injustitiam meam Domino, et tu remisisti impietatem peccati mei. PS. XXXI, 5.

Pro anima tua non confundaris dicere verum; est enim confusio adducens peccatum, et est confusio adducens gloriam et gratiam. ECCL. IV, 24.

Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in caelis; quodcumque solveris super terram, erit solutum et in caelis. MATH. XVI, 19.

Si confiteamur peccata nostra, Deus fidelis est et justus, ut remittat nobis peccata nostra, et emundet nos ab omni iniquitate. I JOAN. I, 9.

EX SS. PATRIBUS ET DOCTORIBUS.

QUALITAS. — Judices, quando ceperint latrones et sacrilegos, non, quomodo ipsos reddant meliores, considerant, sed quomodo ab ipsis peccatorum poenas exigant; Deus autem considerat, non quomodo sumat supplicium, sed quomodo ipsum corrigat, et meliorem faciat, et in futurum inexpugnabilem; itaque et iudex pariter, et medicus,

et magister est. In hoc iudicio sese accusat poenitens ut ad meliorem frugem reducat, ut Deo reconcilietur, ut gratiam consequatur, et jus reacquirat, quod perdidit, ad Regnum caeleste. S. CHRYS. apud MANSI, tr. xv, disc. IV, n. 8.

Quid times confiteri? Time confiteri homini iudici, qui confessum punit, Deo noli; fac confitendo propitium, quem negando non facis nescium. Vis non timere peccatorem? Ama donatorem. S. AUG. in *Ps. LXXIV.*

Penitentia est quoddam spontaneum iudicium, in quo contritio est quaedam citatio, ubi sequitur rei spontanea ante mortem confessio, deinde sequitur per iudicem imposte emendatio. S. BONAV. de *Sacr. virt.* t. VI, c. XXIII.

Sit integra, ut effundas in confessione, quidquid culparum habes in corde; juxta illum Isaie textum: « Effunde sicut aquam cor tuum; » non dicit: Effunde sicut oleum, vel sicut sanguinem, vel sicut lac, vel sicut vinum; in his enim aliquid remaneret, vel de substantia, vel de colore, vel de sapore, vel de odore, dum effunduntur. Effunde integraliter sicut aquam. Idem, ser. II, de *Rogat.*

Oportet ante confessionem firmum et verum continentem a peccatis propositum require, et, an vere illud habeas discutere, quo naufragio multæ animæ submerguntur. S. THOM. VILLAN. serm. in *Dom. 4 Quadr.*

Frustratoria est illorum penitentia, qui quadam consuetudine temporis tracti, ad horam dicunt, sed non deflent peccata sua, quippe statim deponunt onus satisfactionis, revertuntur ad vitia, bibunt calicem confusionis usque ad faeces, et fiant novissima talium pejora prioribus. ABSOLON. ABB. ser. XVII, de *Quadr.*

Vera peccati confessio est, sine intermissione temporis penitere; peccati vero penitentia est, ab eo, quod penitendum intellexeris, destitisse. S. HILARIUS in *Ps. CXVII.*

Usitatum humani generis vitium est, et latendo peccatum committere, et commissum negando abscondere, et convictum defendendo multiplicare. Ex his quippe lapsu primi hominis habet augmenta ducimus nequitiae, ex quo ipsarum radicem traximus culpe. S. GREG. I. XXI *Mor.* c. IX.

Quantum studium a nobis adhiberi conveniat, ut morbum medicis detegeremus; tantum ad medicum fugiendam adhibe-

mus, atque in nostram perniciem fortes sumus, et adversum sanitatem nostram periti. S. GREG. NAZIAN. apud MAN. dis. xv. n. 8.

Si patet vitium, ex magno fit pusillum; si latet peccatum ex minimo fit maximum. S. ISID. HISP. de Mod. viv.

Pudorem et verecundiam Deus peccato dedit (verba sunt S. Doctoris) *confessioni vero fiduciam*; invertit rem diabolus et peccato fiduciam præbet, confessioni vero verecundiam. S. CHRYS. hom. iii de Pen.

Audacter dico, quemque discooperuit confessionem, gravius peccat proditore Juda, qui Dei Filium Judæis vendidit. S. ANT. DE PAD. ser. ii in Dom. 2 Quadr.

Plerumque gravioris certaminis est commissæ peccata prodere, quam non admissa vitare. S. GREG. l. xxi. Mor.

Mirentur in bono Job, qui volunt, castitatis continentiam; mirentur integritatem justitiæ; mirentur viscera pietatis; ego in eo non minus admiror confessionem humillimam peccatorum, quam tot sublimia gesta virtutum. Idem, l. xii. Mor.

Confessio humilis sit, pura, et fidelis. S. BERNAR. super Cant. serm. xvi.

Confessio vera fontes lacrymarum habet. S. CHRYSOST. homil. i, sup. Gen.

Mala que facimus sponte confiteamur, et hæc aliis argumentibus non negemus. S. GREG. l. xxi. Mor.

Necessitas. — Qui promereri vult, quod expetit, debet malum confiteri, quod fecit; valde enim facile est, ut peccatorem se quisque fateatur, cum nihil pro peccato suo patiatur. Idem, l. viii. Mor.

Absque confessione justus judicatur ingratus, et peccator mortuus reputatur. Confessio igitur peccatoris est vita, justus gloria, et necessaria est peccatori, et justum nihilominus decet. S. BERN. p. c. xiv.

Quis peccatorem mortuum in peccatis suscitabit, nisi qui remoto lapide clamavit diens: Lazare, prodi foras! Quid est autem foras prodire nisi quod occultum erat foras prodere? Qui confitetur foras prodit. Foras prodire non posset, nisi qui viveret. Vivere non posset, nisi resuscitatus esset. Ergo in confessione sui accusatio, est laudatio Dei. Dicit ergo aliquis: Quid prodest resuscitatus prodi? Quid prodest Ecclesia confitenti, cui Dominus ait: Quæcumque solveritis in terra, erunt soluta et in celo? Ipsum Lazarum attende. Cum vineu-

lis prodiit, jam vivebat confitendo, sed nondum liber ambulabat vineulis irretitus. Quid ergo facit Ecclesia cui dictum est: Quæ solveritis, soluta erunt; nisi quod ait Dominus continuo ad Discipulos: solvite illum, et sinite abire? S. AUG. ser. viii de Verbis Domini.

Si quem serpens diabolus occulte momorderit, et nullo conscio eum peccati veneno infecerit; si tacerit, qui percussus est, et non egerit penitentiam, nec vulnus suum fratri et magistro voluerit confiteri; magister, qui linguam habet ad curandum, facile ei prodesse non poterit. Si enim erubescat ægrotus vulnus medico confiteri, quod ignorat, medicina non curat. S. HIER. in e. x. Ecl.

In veritate dico vobis, quia nihil sic exasperat iram divinam, quam iniquitatis defensio; æquo enim certamine nos decertamus cum Domino, cum defendimus quod odit; cum nobis placet, quod displicet illi. S. PETR. DAM. in vigil. Nativ. Dom.

Quid solvit sacerdotalis potestas, si vincula non considerat ligati? Cessabunt opera medici, si vulnera non ostendunt ægroti. Si vulnera corporis carnalis medici manus expectant, quanto magis vulnera animæ spiritualis medici solatia deponunt? Deo vis, homo, confiteri, quem volens nolens latere non poteris. ALCUINUS, ep. lxxi.

Si tu non revelaveris peccatum tuum, revelabitur a Deo; si absconderis, quasi homo, manifestabit ipse ut Deus; unde per Prophetam: «Revelabo pudenda tua in facie tua, et ostendam in gentibus nuditatem tuam, et in regnis ignominiam tuam. S. THOM. VILL. ser. vi. post Dominic. iv. Quadrage.

Hortatur nos sæpius S. Scriptura ad medicamenta fugere Confessionis, non quod Deus indigeat confessione nostra, cui omnia præsto sunt, quæ cogitamus, loquimur, aut agimus; sed nos aliter salvi fieri non possumus, nisi confiteamur. S. AUG. ser. ix. de Temp.

UTILITAS. — Carnalibus hostiis reprobatiss, placabilis hostia est Deo pura confessio, sacrificium Deo spiritus contribulatus. RUFERT. Abbat. in Gloss.

Si peccatum tuum aperias, dicit Dominus, ego illud operio; si agnoscis, ignosco, si te accusas, excuso; si te judicias, et condemnas, te nec judico, nec condemno. PETRUS. BLESSENS. in e. i. Job.

Peccata nostra iudices nos sentiant, non patronos; tu agnosce, et Deus ignoscit. S. AUG. ser. lxxxviii. de Temp.

Confessio placat Deum, lætificat Angelos, serenat conscientiam, erimum exsolvit debitum, veniæ spem nutrit, servilis metus coercet stimulos, præstat gratiam, præbet auxilium, immundorum spirituum propulsa fraudes, cœlum reserat, revelat mysteria, elevat de terrenis, et provehit in excelsum. S. LAUR. JUSTIN. de Ob. c. xxv.

Oris autem confessio est perficienda, quam proculdubio quis exereverit frequentius, tanto erit Deo propinquior, sui interioris hominis perscrutator clarior, ad virtutum exercitia alacrior, ad resistendum peccatis robustior, ad misericordiam promerendam aptior, atque ad percipiendam charismata meliora habilior. Ibidem.

Peccatorum assidua confessio, charitatis est index, humilitatis germen, gratiæ radius, electionis præsigium, conscientie decus, compunctionis filia, spei mater, orationis præcursor, et resolutionis corporis expectator intrepidus. Ibidem.

Tres sunt syllabæ peccati; sed in tribus syllabis, flamma sacrificii coram Domino ascendit in cœlum. S. AUG. hom. xli.

O bona spes confitentium, quam potens es apud omnipotentem, quam facile vincis invincibilem, quam cito tremendum iudicem convertis in piissimum Patrem. S. BONAV. de Sac. virt. l. vi, c. xxi.

Per confessionem inveniemus faciem Christi placatam, portam cœli reseratam, coronam Regni magnificatam. Idem, s. v. de Rog.

Portam cœli apertam invenies ad introducendum in evolutione, si porta cordis tui, os tuum nunc plene apertum fuerit in confessione; nihil remanebit in iudicio, quod fuerit per confessionem purgatum. Ibidem.

Nihil sic cordis amissam reparat gratiam, sicut jugis oris confessio; si delictorum maculis foedatur, si hebetudine gravatur, si desperatione tangitur, si agitur tentatione, currat ad confessionem, et liberabitur. S. LAUR. JUSTIN. de Cast. Com. c. xlii.

Ad sacram messem confessionis accedere festinate; hæc est enim salus animarum, dissipatrix vitiorum, restauratrix virtutum, oppugnatrix dæmonum, pavor inferni, obstaculum diaboli, Angelorum tunica, Ecclesiarum fiducia, salus, dux, bæculus, lumen et spes omnium fidelium. S. AUG. ser. xxx. ad Fratres.

Peccatum, quod homo tegit, Deus revelat, sed peccatum, quod homo per confessionem revelat, Deus tegit. MICHA. BONON. apud MARSI, disc. xv. n. 10.

Tu, o dilecte, quando peccaveris, dic: Peccavi! Nihil est hæc defensione justus. Ita Deum reddis propitium; ita etiam facias, ut tardius in ea rursus incidas. S. CHRYS. in Ps. cxi.

Confessio est salus animarum, dissipatrix vitiorum, oppugnatrix dæmonum. Quid plura? Obstruit os inferni, portas aperit Paradisi. S. AUG. in lib. de Pen.

Qui se accusat, etiamsi peccator sit, justus esse incipit, quia nec sibi parit, et Dei justitias confitetur. Cesset enim vindicta divina, si confessio præcurrat humana. S. AMBROS. sup. Beati immac.

O ingeniosa simplicitas et mille tergiversationibus cautior puritas, manifestare delictum! Illis non iudex, sed advocatus est Christus, qui se propria confessione damnarunt. CASSIOD. sup. Ps.

Mira compensatio, stupenda vicissitudo, Domino suo propria mala dicere, et ab eodem premia salutis accipere! Quis non incitetur illi ad premium confiteri, cui non possis negare quod feceris? Idem.

Penitentiam, quasi secunda post naufragium tabula fit miseris. S. HIER. in cap. ii. Isaïæ.

Confessio sanat, confessio justificat, confessio peccatis veniam donat. Omnis spes in confessione consistit. In confessione locus misericordiæ est. Nulla tam gravis est culpa, quæ per confessionem non habeat veniam. ISID. l. i, c. xlii.

Non operui, sed aperui, ut operies; non celavi, ut tegeres; nam quando homo detegit, Deus tegit. Cum homo celat, Deus nudat. Cum homo agnoscit, Deus ignoscit. S. AUG. sup. Ps.

Per amarum poculum confessionis pervenitur ad gaudium salutis. GREG. hom. vi, in Ev.

Confessio peccatorum est etiam abolitio peccatorum. CHRYSOST. sup. Gen. hom. xx.

Confessio peccatorum habet mercedem. Idem, de Pen.

FACILITAS. — Num opes aliquæ sunt expendendæ? Num via prolixa eunda est? Num dolorem et cruciatu affert hæc medicina? Absque sumptu et cruciatu est præsens pharmacum, in pristina firmitatis valetudinem restituens. S. CHRYS. h. x. in e. iv. Gen.

Quid faceret ille Sacerdos peccator cum alio peccatore, nisi quod vellet secum fieri de peccatis suis? O mirabilem commiserationem! O ineffabilem dignationem, quod veniat peccator peccatis onustus ad alium peccatorem sibi similem, et ille iudicet eum et absolvat, et deducat de inferno et restituat Paradiso; et quod iste facit in terra, firmum et ratum habeatur in celo. Benedictus Dominus, qui talem potestatem hominibus dedit! S. THOM. VILLAN. l. c.

In humanis quidem iudiciis si quis hoc faceret, et ante accusationem facinora confiteretur, quamvis apud humanum forte iudicium tormenta, et sibi succedentes penas effugeret, tamen sententiam capitalem omnino in sum caput accerseret. At misericordia Dei et animarum nostrarum medici tanta est, tamque ineffabilis bonitas et clementia, ut omnem etiam sermonem excedat. S. CHRYS. in c. XLIII. l. V.

ÆQUITAS. Si solus Papa hanc haberet potestatem in mundo, omnes ad ipsum quantumcumque separatum et distantem, cum maximo fervore ac desiderio, pro tanto beneficio consequendo, sepius in vita ire debuissemus, et pro maximo beneficio reputarem; quanta ergo gratitudine prosequendum, quod ubique terrarum Sacerdotes abundant, qui non solum confessiones peccatorum libenter acceptant, sed etiam peccatores ad hanc veniam suscipiendam provocant et invitant! S. TOM. VILLAN. in D. D. 3. *Quadr.*

Hoc est miserandissimum genus pravorum, qui propria delicta excusant; hi enim obicem ponunt remedio, vulnus suum abscondunt, in manus divini iudicii incidunt, insanabilesque consistunt. DIONIS. CARTH. in *Psal.*

Quid est aliud, peccatum celare, quam ignem in sinu portare? Retinere in conscientia mortale peccatum aliquod, nihil aliud est, quam proditorem proprium in domo sua retinere, ut in sperato eum tradat in manibus inimicorum suorum. S. BERN. tom. I, ser. xv. ar. 3, cap. i.

Pigeat sane peccare, sed non pigeat ponitè; pudeat periclitari, sed non pudeat liberari. Quis naufrago tabulam, ne evadat, eripiet? Quis sanandis vulneribus invadebit? PACIANUS, in *ep.* 1.

JUCUNDITAS. — Confessionis Sacramentum velut sinus pacatissimus est, in quo hominum conscientie religantur, ne a procellis

absorbeantur. S. LAUR. JUSTIN. *de Disc. Mon.* c. XIX.

Tantum relevat confessio delictum, quantum dissimulatio agravat. TERTULL. *de Peccis.* c. XIX.

DIGNITAS. — Videatur vir iste (Job) cuilibet magnus in virtutibus suis; mihi certe sublimis apparet etiam in peccatis suis. Mirentur in eo, qui volunt, castitatis continentiam, mirentur integritatem, mirentur viscera pietatis; ego in eo non minus admiror confessionem humillimam peccatorum, quam tot sublimia gesta virtutum; scio enim, quod per infirmitatis verecundiam, plerumque gravioris est certaminis commissa peccata prode, quam non admissa vitare. GREG. I. XIII. *Mor.* c. x.

Confessio est mater indulgentiæ. CHRYSOST. *de Confess.*

Confessio ornamentum est animæ. S. BERN. in *epist.*

EX LIBELLO DE IMITATIONE CHRISTI.

Scito, quod antiquus hostis omnino niti tur impedire desiderium tuum in bono, et ab omni devoto exercitio evacuarè. Displacet illi humilis confessio, et si posset, a communiōe cessare faceret. L. III, c. vi.

Diligenter examina conscientiam tuam, et pro posse tuo vera contritione et humili confessione eam munda et clarifica, ita ut nihil grave habeas aut scias, quod te remordeat, et liberum accessum impediatur. L. IV, c. vii.

Propter aliquam parvam tribulationem vel gravitatem, sacram ne dimittas communionem, sed citius vade confiteri, et omnes offensiones aliis libenter indulge. L. VI, c. x.

Quid prodest diu tardare confessionem, aut sacram differre communionem? Exurgate cum primis, expue velociter venenum, festina accipere remedium; et senties melius, quam si diu distuleris. *Ibidem.*

EXEMPLA EXTERNA.

QUALITAS. — Filii Israel afflictii per ignitos serpentes, confitentes peccatum suum venerunt ad Moysen atque dixerunt: Peccavimus. Num. v.

Christus leproso a se sanato dixit: Vade, ostende te Sacerdoti. MATH. VIII, 4.

Prædicante S. Paulo, multi credentium veniebant confitentes, et annuntiantes actus suos.

Dæmon quidam ex obsessio exire jussus, dixit, tres esse in obsessio Dæmones, quorum primus vocaretur *claudens cor*, ne possit peccator contritionem elicere; secundus *claudens os*, ne confessionem faciat; tertius *claudens bursam*, impediendo restitutionem, et hunc plurimum efficere. *Spec. Ex.* dist. IX, ex XXXVIII.

Quidam vir sanctus multos mortales ad Confessionis Sacramentum confluentes cum vidisset. inter illos etiam dæmonem conspicatus, quæsit, cur tam sollicitè inter eos circumcursitaret; cui respondit dæmon, se hominibus quod abstulisset, pudorem nempe, restituere. CASSIAN. Coll. II, c. XI.

Zelantissimus Rex Ludovicus, non nescius, vel ab unius peccatoris malitia navis dependere interitum, nihil urgebat instantius quam sinceram nautarum cum Deo reconciliationem, erebramque confessionem. Inter cætera dixit eis verbum notabile et memoria dignum, videlicet, quod si interim, dum unus nauta confiteretur peccata sua, navis officio suo forsitan indigeret: Ego, inquit, Rex, libenter manum meam apponam sive ad chordam trahendam, sive ad aliquid aliud faciendum. RAYN. anno 1234, 18.

Cum B. Ludovicus Beltrandus Valentini in conventu S. Dominici ageret, accessit, ad eum flagitiosus quidam enormissima confessorus peccata; dum igitur confiteretur, ad uniuscujusque criminis pronuntiationem, vultum intuebatur hominis sancti, motus ejus observaturus et gestus; videns autem diuturna adeo maximorum scelerum recensionem nequidquam immutari Sanctum, imo eandem vultus sui conservare jugiter letitiam frontisque serenitatem, subjunxit tandem, adhuc unum sibi superesse, quod panderet, peccatum, jam jam commissum, sinistri nempe iudicii quod formaverat circa Sanctum, existimans ipsum eadem aliquando aut similia perpetrasset crimina, quando quidem nullum eviderat indignationis signum aut motum, tam abominabilia audiens flagitia. Cui servus Dei respondit: Confiteor equidem, malitiam meam tua longe superiorem esse, agnosce me maximum mundi peccatorem; nihilominus per Dei gratiam nullum ex omnibus a te recensitis sceleribus

admissi unquam, attamen illa sine alteratione omnia audivi, qui mox te ad meos pedes prostravisti, tua audivi peccata, non quasi eadem tibi placere crederem, sed quia te eadem summe detestari præsumpsi; non quasi in iis perseverare, sed maxime ab illis te abhorre existimavi; dolui equidem, te ea commisisse et magis exultavi, dum audivi te eadem confitentem. MANST. *disc.* III, 15.

NECESSITAS. — Quidam obierat in exercitum miles, dumque post trium annorum spatium aliqui locum, ubi ingens contigerat strages, pertransiret, tantisper subsistentes, cum editissimum cadaverum acervum spectarent, emissam inter ossa subinde vocem exaudire, faustissima Jesu Christi Salvatoris, et B. Mariæ Virginis nomina resonantem; admiratio simul et pavor hos incessit; cum ad verba subitocinisset, eadem paulo post quasi difficulter expressa accepere. Dum vocis locum inter ossa disquirerent, potenti desiderio succensi, loquax inter cadavera caput invenit, quod ubi homines sibi adesse novit: Quid tam, inquit, stupidi, quid hic status viri? Christianus ego sum, et magnæ Deiparæ Mariæ semper addictus, inexpectatus, inconfessusque in hoc bello occubui; magna Diva in cuius tutela vitam degi, me æterni supplicii reum esse non patitur; hæc me adhuc lingue computem servavit, ut et delicta fateri, et animam sacris rite Apostolicis lustrare queam; proinde Sacerdotem, qui confessionem exaudiat et me expiatum reddat, accersite quæso. Accersito a pago proximo Sacerdote, confessionem rite peregit, et impetrata omnium errorum remissione, acceptaque novissima lustratione, id defuncti caput repente obtinuit, perpetuoque quævit. RAYN. an. 1445, n. 54.

Joannes Raulinus, Ordinis Cluniacensis scribit, viduam miræ pietatis, et in pauperes profusam, apud Episcopum, cui confitebatur, sanctitatis nomen habuisse; quæ semel oculos in herilem famulum conjiciens, turpem inde cogitationem concepit, qua se oblectabat, facinus ipsum exosa, ac deinde cogitationis peccato doluit; quia tamen opus ipsum non admisit, confiteri neglexit; nec multo post lethali morbo corripita, rursus ea turpi cogitatione pulsatur; qua dum delectatur, moritur, relicta apud Episcopum sanctitatis opinione, uti et apud omnes. Episcopus eam celebri pompa in sacello suo instar thesauri tumulo condici curavit: sed nocte sequenti, cum eo se reciperet, ut matu-

tinias horas recitaret, edicula tota incendio absumi viso est. Deo tamen confusus intrat, et cadaver mulieris craticule candenti impositum cernit, affusa undique demonum turba, eoque in morem, pars tædis ardentibus rogam succedens, pars ferratis ontis susque deque miseram vexabat. Eam ut agnovit, adjuravit, ut ediceret, quod commiserisset. Respondit se damnatam, ob solam delectationem animo conceptam ex unica cogitatione. RAULINUS, *Dom. XVII, post. Pentec. § 3.*

Quidam Princeps, cum frustra ab uxore ad confessionem sollicitatus, semper respondisset, non credere se quod alia vita aut pena post hanc vitam superesset, denique nocta a demonibus abreptus, et in infernum deportatus est. Uxor vero cum Deum rogasset, ut statum viri sui manifestare dignaretur, mane corpus ejusdem quasi titionem denigratum reperit, ac in manu chartam, in qua scriptum erat: Jam certus factus sum, quia infernus est, et timor, quem habui ad agenda penitentiam, me illic deportavit. *Spec. Ex. v. Confess. ec. XXI.*

Mulier quaedam, cum gravissima peccata adulterii et fornicationis commisset, erubescens illa confiteri, largas elemosynas pauperibus distribuit, sperans se illarum merito salvatum iri; sed frustra, nam paulo post mortuofilio monacho apparuit terribili aspectu, et a duobus draconibus, qui illi in penam duorum filiorum oceisorum assignati fuerunt, crudeliter dilacerata, dixitque, se ob verecundiam suam, qua peccatum suppressit, æternum damnatam esse.

Alia quaedam mulier cum semper in corde retinisset peccatum, quod præ verecundia confiteri non audebat, quotidie tamen templum advisset, Domque pro remissione illius peccati orasset, conspecta est a demone super caput ejus triumphante mirum in modum irrideri; qui cum causam risus interrogaretur, respondit: Cur non merito rideam, videns istam mulierem sine confessione salvari velle, sique ejulantem ad inferos descendere. *Ibid. ex. XXX.*

Cum duo Patres Prædicatores, per castrum quoddam transeuntes, confessionem ejusdam mulieris audivissent, illius ex ore, quoties peccatum aliquod confessa est, bufonem exire socius vidit, sed tamen singulos postea cum longe majori bufone redire, quia scilicet peccatum quod undecim annis nunquam confessa erat, iterum suppresserat. Qua de

causa paulo post suffocata, petentibus a Deo Prædicatoribus, ut statim hujus mulieris aperire dignaretur, eis apparuit terribili dracone insidens, et lacertas in capite, canes in manibus, bufones in oculis, sagittas igneas in auribus; et ignem sulphureum in ore, crudelissimo cum cruciata patiens; postquam omnium horum tormenorum causas, varietatem scilicet peccatorum explicasset, ex eorum oculis evanuit. *Ibid. ex. XXXII.*

Confessionem imperfectam faciens femina ad vitam redire permittitur, ut perfecte confiteatur, quia quotidie B. Virginii occultum suum, et nulli sacerdoti manifestatum, peccatum aperuit. *Ibid. ex. v.*

In Indiæ Orientalis urbe Itata, circa Annum 1590, puella quaedam Catharina nomine, clandestinis libidinibus assueta, de illis nullum verbum in confessione dixit. Igitur cum in periculum incidisset, et a Societatis Jesu sacerdote visitata, deque accurata confessione in-stituenda communita fuisset, novies quidem illam, sed semper sacrilege peregit, id agente (ut uni anellarum ipsa retulit) Diabolo, ut libidines suas, tanquam nullius momenti res, occultaret, de vulgariis se accusaret, licet eodem tempore S. Maria Magdalena ex dextro latere contrarium suaderet. Qua de re monitus Pater, cum ad moribundam rediisset, et graviter admonisset, nihil tamen ageret, extincta est puella, que paulo post uni ex domo horribili aspectu, et flammis undique circumdantibus, conspecta, narravit se ob celata peccata æternis addictam suppliciis et jussu Dei missam, ut ejus exemplo saperent alii. Quod idem confirmavit Dei Angelus, jussitque ad aliorum exemplum evulgari. De ejus vita interrogati parentes, hoc unum edixerunt, vivacioris eam fuisse ingenii, cum pueris libenter ac frequenter egisse, nec unquam confessionis Sacramento expiata fuisse. *In litteris annis Soc. Jesu an. 1590.*

UTILITAS. — David reprehensus a Nathan Propheta super peccatum adulterii et homicidii dixit: Peccavi! et audire meruit: Dominus transtulit peccatum tuum. *Rtg. XII.* Nehemias dixit: Confiteor pro peccatis filiorum Israel, quibus peccaverunt tibi; et ego et domus patris mei peccavimus. Vanitate seducti sumus. Et exaudivit Dominus orationem ejus. *NEHEM. c. I.*

Miles quidam, cum noctu a latere uxoris secedens cum alia adulterium commisset, tam foedo aspectu rediit, ut et uxor et an-

cillæ monstrum ratæ aufugerent. Quare ad se rediens summo mane confiteri statuit, sed et tunc bestie ac pastores earum occurrentes, ob fœdum aspectum fugerunt, donec ipse ad fores Ecclesie, quas Parochus, hœc rum forte recitans, et eo conspecto fugiens, post se clauserat, se prosternens, dixit: Miserere, Pater sancte, miserere miserissimi peccatoris; non enim sum ille, qui vider, sed hoc mihi peccatis meis exigentibus accidit, ut in me quasi larvalis facies videatur, sed penitentia injunge quod vis, et hic de me, quod voluerit Deus, expectabo. Nec mora, ubi audivit Sacerdos confessionem, magna cum contritione multisque lacrymis peractam, larvalis illa confusio detersa est, et propriam faciem cum integritate recepit. *Spec. Ex. verb. Adult. ex. v.*

Magister Thomas, Theologus, cum, in presenti expeditione, in castro peregrinorum, in camera quadam, lecto decumbens esset moriturus, vidit diabolum in angulo stantem; quem cum cognovisset, voce S. Martini allocutus est eum, dicens: Quid hic astas, cruenta bestia? Dic mihi, quid est, quod maxime vobis noceat? Cumque ille nihil responderet, subjunxit: Adjuro te per Deum, qui judicaturus est mortuos et vivos, et sæculum per ignem, ut dicas mihi hujus interrogationis veritatem. Ad quod dæmon respondit: Nihil est in Ecclesia, quod tantum nobis noceat, quod sic vires nostras enervet, quam frequens confessio; quando enim homo in peccatis est, peccatis dico mortalibus, omnia ejus membra ligata sunt, neque tunc potest se movere. Cum vero peccata eadem confitetur, statim liber est, et mobilis ad omne bonum. Quo audito, Doctor ille bonus, et crucis Christi fidelis predicator, lætus expiravit. *CÆSARIUS I. XI, c. XXXVIII, Spec. Ex. V. Confess. ec. XV.*

Cum novitius quidam, ex ordine S. Domini, facta confessione, post matutinum ante altare panulium obdormisset, vocem sibi dicentem audivit: Vade, et iterum rade caput tuum. Qui evigilans interpretatus est repetitionem confessionis sibi imperari, S. Dominicum adiit, meliusque circumstantias omnes explicavit. Quo facto, cum ad quietem se recepisset, Angelum de cœlo descendentem, qui auream coronam in capite illius posuit, conspexit, mireque ob hoc gavisus est. *Spec. ex. v. circumstantia.*

Cum aliquando Sacerdos quidam tempore Quadragesimali confessiones audiret, inter

alios juvenis quidam robustus novissimus ad tribunal accessit, et enormia crimina confessus est. Quæsitus ergo a Sacerdote obstupescente gravitatem delictorum, quis esset? respondit dæmonem se esse, et quoniam vidisset alios homines, licet sordibus plenos confessionis sedem intrasse, nesci tamen candidiores exire, concessisse desiderium pariter confitendi; si forte spes esset similem effectum consequendi. Cui Sacerdos: Polliceor tibi hoc, inquit, si penitentiam a me impostam suscipere volueris, et ter dicere: Domine Deus, Creator meus, ignosce mihi, quia peccavi tibi. Sed illa hoc sibi non esse possibile dicens, ex oculis evanuit. *Ibid. ex. XX.*

Mulier quaedam ob iracundiæ suæ intemperiam omnibus intolerabilis, cum ad S. Malachiam adducta, ejusque suasu confessa fuisset, adeo mansueta effecta est, ut omnes manifestam esse hanc Dei virtutem dixerint, eamque propterea vehementer laudarent. *Ibid. Ex. XX.*

Cum quidam adolescens Parisiis peccata sua exprimere ardueretur, ideoque legenda daret, affluentibus tamen interea rivulis lacrymarum, confessorius prius ea legens, et postea ad Superiorem consilii petendi gratia accedens, dum ea iterum legere parat, omnia celata invenit. *CÆSARIUS, apud Daurroll. c. v, tit. XXXIX, Ex. 12.*

Birgerus, S. Brigittæ pater, singulis feriis sextis solebat peccata sua confiteri, dicens: Ita me parabo erga Deum, ut, quidquid cæteris diebus ille mihi præstiterit, æquo animo ferre queam. *SURTUS, in Vita S. Brig. 22, Jul.*

Unde idem etiam postea S. Birgitta, et maritus illius Ulpho fecit, ejus animam cum ipsa in Purgatorio vidisset, et quæsiisset quid maxime illi profuisset ad salutem? respondit ille: Confessio mea, singulis feriis sextis peracta. *LUD. BLOS. in Monil. c. v.*

Norimbürgenses quondam a Carolo V. Imperatore, postularunt ut confessionem auriæ imperatorie potestate introduceret iterum; nam experientia se compersisse, ab eo tempore, quo ea abolita est, Republicam suam vitis contra justitiam aliasque virtutes abundasse. *DOM. SOTO, IV, dist. 18, qu. 1, art. 1.*

S. Astion martyr, per confessionem liberatus fuit a turpi cogitatione, et diabulus ab eo, in specie nigri pueri cum ignea face decedens, dixit: Confessio tua, o Astion, ma-

guas meas vires contrivit, et inermem me reddidit. FABER. *cod. III in Domin. IV, Quadr.*

Nobilis quidam Burgundus primos ætatis suæ annos in maxima traduxerat pietate et modestia Christiana, ac laxatis tandem habens viam aggressus est licentiosam, quam dum calcat infrenis, improvise percellitur horrore, contabescit pallore, melancholicæ obruitur mœrore. Squalenti mente tabescens incidit in languorem, nec tamen Dei manum castigantis agnovit, sed mala malis accumulans, pallore vultus et macie quasi homo ignis æterni miserabiliter habitabatur ad penam; cumque nulla medicorum cura proficeret, nec saltem ei languentis vite causam aliquis aperiret; tandem in se reversus solam miseria corporalis causam, languorem animæ, divina miseratione preventus, penitens intellexit; ut primum, per benignissimi Salvatoris gratiam, tristitiæ suæ originem a mala conscientia procedere intellexit, lacrymosam indilate instituit confessionem. Statim ubi beneficium absolutionis accepit, similitudinem fere bubonum habentium in facie, sed diversificata post-rius septem animalia, cute teterima et parva, quasi vitiorum septem daemonia, de se simul ejecit. Mira res! (exclamat mox idem auctor) vix modico temporis spatio interjecto, in tabem animalibus resolutis, reflorere cepit caro et facies penitentis; nequeque et corpore integerrime sospitatus, multis postea profuit ad exemplum. THOM. CANT. l. II, c. L.

Alius quidam nobilis Romanus ad S. Gregorii monasterium se receperat, ubi dum mortui cadaver Ecclesiasticæ sepulturæ inferendum deportaretur, tumultumque sequeretur energumens, nobilis ille alloquendi occasione nactus, eundem de variis curiose interrogare cepit, qua tandem molestia victus arreptitius: Tu quoque, ait, obessus es. Quæ verba imbellem animum tanto impleverunt povere, ut veritus se veraciter a demone obsideri, a Sacerdote quantocius sacros sibi mandarit adhiberi exorcismos; atque ab exorcista subinde de nomine adjuratus, varia recensebat nomina demonum, ita ut multi eum obsessum arbitrarentur. Ast cum continua exorcismorum repetitione vis morbi invalesceret crudelius, quatuor primariis urbis medicis se curandum commisit, cui quo propinabant medicamina, eo magis augebatur infirmitas; inque

eam demum corruit macilentiam, ut vix ossibus hæeret pellis. Tandem igitur admunitus fuit, ut S. Philippum conveniret, tunc adhuc viventem; ast sanum cosmophilo delectante consilium, de rei veritate certificato Sanctus, infirmum invisit, edixitque eum ab immundo spiritu non obsideri, quem variis deinde modis demulcens, tandem de generali confessione instituenda admonuit; audiit ille, et obediit, moxque pristinam perfecte recuperavit lætitiâ, ac sanitatem. *In Vit. S. Philip. Ner. l. II, c. x, n. 1.*

Henricum Susonem per decem solidos annos continuæ exagitarunt ad desperationem impellentes tentationes, suggerente diabolo, eum de numero esse prasciturum, nec salvandum unquam. Postquam ergo annis decem teterimam hanc afflictionem toleraret, atque toto illo tempore non nisi damnatum se respexerat; venit tandem ad virum sanctissimum D. Eckardum, Theologicæ Doctorem, cui eum suam explicasset miseriam, illius consiliis per confessionem liberatus est. BORLANDUS, 25 Jan. c. XXIII.

Fuit quidam, qui dæmonem peccata aliorum detegentem audire desiderans, propter turpia quedam, quæ commiserat peccata, appropinquare non audebat, timens sibi illa coram omnibus improperari; et veniens ad Sacerdotem confessus est universa, voluntate tamen peccandi retenta, factusque ex eadem confessione securior, ad domum venit. Mira res! Mox ut limen attingit, et introscepit, dæmon in aere clamavit: Amice, veni huc, veni, certe bene dealbasti! Et statim coram omnibus omnia ejus peccata turpia, licet confessa, prodidit, vehementer illum confundens. Tristis effectus, et conscientia accusante in se reversus, ad Sacerdotem rediit, quæ gesta sunt retulit, confessionem iteravit, et quia de reliquo emendatius vivere vellet, de corde pollicitus est Deo, et Sacerdoti. Tunc Sacerdos: Modo, inquit, revertere securus, non te confundet amplius. Et fecit sic. Infrante eo domum, quidam ex circumstantibus dæmoni dixerunt: Ecce amicus tuus iterum venit. Quibus ille respondit: Quis est? Ille, inquit, cui paulo ante tam turpia peccata improperasti. Respondit dæmon: Ego ipsi nihil improperavi, neque aliquid de eo novi mali. Et æstimaverunt dæmonem mentitum fuisse hi, qui hominis ignoraverunt confessionem. Sicque per virtutem confessionis ipse evasit notam maximæ confusionis. CÆSARIUS, l. III, c. VI.

Legitur in *Scala Cœli* Joannis junioris Dominicani, quod duo boni fratres oberrabant in montibus Hiberniæ, qui viam invenerunt non valentes, dum aspicerent ante se, viderunt quendam hominem parvæ stature. Quem cum vocassent, cepit eos fugere. Qui cum secuti fuissent eum, requisita via noluit respondere. Sed cum instarent, et inquirerent quis esset, dixit: Triginta annis dæmonibus servivi, homagium eis feci, et sigillum eorum in manibus meis porto, visitant me in diversis figuris, et quicquid præcipiunt, facio semper. Cumque unus illorum sermonem ei faceret, allegando acerbiter penarum inferni, vilitatem peccati, et infinitatem divinæ misericordiæ, ille compunctus quaerit consilium, quomodo posset salvari. Tunc Fratres: Confitere omnia peccata tua; quia virtus confessionis tanta est, ut frangat omnem potestatem diaboli, mitiget omnem iram Dei, et induat te omni virtute. Cum ergo ille cum perfecta contritione confessus fuisset, statim sigillum dæmonis est abrasum. Tunc Fratres: Ut cognoscas magis virtutem confessionis, sta hic in nemore confidenter, et si diabolus, cui tu fecisti homagium, dum venerit, te non cognoverit, Deus tibi indulset peccata tua. Qui confusus de misericordiâ divinâ dæmonem expectavit. Et postquam cum Magis equitaturis, post recessum Fratrum, venisset dæmon, interrogavit hominem, si servum eorum videret? respondit: Ego sum ille, qui triginta annis servivi tibi. Tunc dæmon: Mentiris nequam, non vidi te, sed quaero illum, qui sigillum meum habet in manibus suis. Ille ergo audiens accedit ad Fratres, et perseveranter Deo servit. *Specul. Exempl. v. Confessio, exempl. 26.*

Cum latro quidam, monachus futurus, peccata sua omnia confiteretur, conspectus fuit a spirituali quodam sanctoque viro procerus quidam ac terribilis, qui conscriptam chartam et calamm tenebat, et cum latro ille humi prostratus peccatum confitens pronuntiaret, hoc ille calamo deiebat. Qua visione intelligi voluit Deus, per temporalem confessionem eos, qui confitentur ab æterna confusionem liberari. S. CLIMACUS, in *Climax*, IV.

Serapion Abbas cum adolescens esset, in eam prolapsus est consuetudinem, et gulæ intemperantia victus panem unum occulte comederet, cumque hoc vitium quotidie dederet, et quotidie tamen recideret, demum

aliquando in plurimum Patrum consensu interioribus stimulis adactum, prodiit in medium, suamque hanc culpam omnibus confessus est. Tum vero ipsius magister, homo prudens et spiritualium rerum gnarus, jussit eum bono esse animo, quoniam adversarium, a quo antea suo silentio victus esset, nunc præclara illa confessione viciisset; quibus verbis vix ab eo finitis, quendam quasi sulphuream faciem ex juvenis sinu, in quo antea panem committere consueverat, exillisse, quæ tanto locum illum fœtore replevit, ut vix ullus consistere potuisset; id autem ab omnibus sic acceptum fuit, ut intelligerent, dæmonem esse, qui superatus abscederet. Et ab eo tempore Serapion, ut ipse de se testatus est, nunquam amplius in vita sua ullum furtivi illius desiderii vel minimam titillationem sensit. PLAT. l. IV, de *Bono Statu Religionis* c. XXI, et ex *Collation. Cassiani*, cap. x.

Cum Archidiaconus Trevirensis a Nicetio Episcopo Trevirensi pro adulterii crimine pulsaretur, Sacramento confessionis se ad sepulchrum Sancti Maximini perficere expevit, ingressusque primum criptæ limen, restitit quasi stupens, de hinc descendens per gradus ad illud ostium venit, cumque ad tertium accedere vellet, protinus febre correptus ingressum amplius figere non auctens, crimen quod imputabatur, in discrimine mortis positus, est confessus, deprecans populum ut pro se vel sancti Antistitis, vel Episcopi sui suffragia flagitaret, sed statim ut confessus fuit ab impulso febris erutus et a suo Antistite fuit in charitate receptus. GREGOR. TURON. de *Gloria Confessionum*. cap. 93.

Jucunditas.

Quidam vir locuples cum Antuerpiæ addivisset, neminem teneri ea peccata confiteri, quæ facta debita discussione memoria non occurrerent, omnia media adhibuit ut grave aliquid peccatum, quod manifestare ipsa morte et damnatione gravius illi acciderat, oblivisceretur. Sed cum frustra omnia tentasset et tandem in Patrem Societatis Jesu incidens, ab eodem pio stratagemate ad confessionem adductus esset, in has demum voces erupit: Quantum bonum est, mi Pater, peccatorum confessio! Quam securum me lætante reddidit! Quam multa tristitia sum passus, confessionem fugiens,

que facile evadere potuissem, si conscientiæ parere voluissem! JOAN. CROMBEEI. l. II, de *Perf.* c. II.

Sacrilega Punitio.

Anno 1560, Cramonæ matrona nobilis demortua superstiti filie post septimanas aliquot se sisit, porcelli excoxiati ignitigie specie cum fetore deterrimo: Noveris, aiebat, esse maledictam matrem tuam, quæ sanctam et inculpam videbar agere vitam, sed perii! Cur? Propter quædam enormia, detestandaque peccata, que ego cum patre tuo marito meo, foedissime perpetravi, et præ verecundia nunquam confessa sum. Subjuxit plura alia saltitans per scamna, per arcas, ac spurcissima damnate incontinentiæ signa relinquens in thalamo, quæ signa vidit Damianus Bousfolius, Quadragesimalis concionator Cremonæ, vidisseque se, palam professus est, ut refert Joannes Bisselus; et erat tamen in frequentandis Ecclesiis, erogandis elemosynis, reformanda familia domestica prorsus singularis et eximia, et passim sanctitatis idea dicta. HARTUNGH. *Dom. III. Quadrag.* § 11.

CONFESSIO AUDITA. — Quidam Frater, bonus prædicator, habens multos filios et filias confessionis, hanc virtutem habuit, quod pauperularum et devotarum personarum confessiones libenter audiebat. Quo jacente in extremis, quædam devota mulier vidit in excessum mentis, quod idem Frater erat filius perditionis, usque dum spiritum exhalare debuit, et tunc Dominus misertus salvavit ipsum. Nam ejus anima egressa descendit in gravissimas incendii pœnas, sed ipsa die mortis suæ vidit lacrymas et orationes devotarum filiarum suarum magnam partem incendii ejus extinguere. Hora autem liberationis ejusdem Fratris de Purgatorio, venit vox ad eamdem sororem dicens: Propera ante altare S. Catharinæ, quia ibi hodie dedicatio erit (in isto enim altari idem Frater solitus erat celebrare). Quæ jussa complens vidit Fratrem illum duci e Purgatorio, et venire super idem altare, et protinus multi filii et filiæ ejus, qui ante obierant, et ad Patriam discesserant, descenderunt de cœlo, eumque secum in cœlestem Jerusalem adduxerunt. *Spec. Ex. V. confess. c. xviii.*

Franciscus Brixiensis, in conventu S. Bartholomæi, prope Fulginium, si alicujus pœ-

nitentis, quem exiguum dolorem de peccatis ostendere adverterat, confessionem excoiperet, adeo obruebatur lacrymis, ut ipsum ad perfectam compunctionem adigeret. Cumque a quodam familiari Fratre semel importunus interrogaretur, cur ita aliorum peccata deploraret? respondit esse ejusque fidelis commissa in Deum peccata deslere, et eique a Domino (maxime vero Minoritæ, qui peccata populi comedit,) de proximo suo mandatum esse. MARCH. V. V, in *Hort. Post.* lect. VIII.

Cum quidam Sacerdos ad pœnitentem infirmitate lethali oppressum vocatus, eundem ob gravitatem scelerum desperantem reperisset eundem sic allocutus est: Ego spoliabo te omnibus bonis et meritis totius vite mee, et illa in te transferre volo; tu vero spolia te omnibus peccatis tuis, et in me transferas, ego pro illis Deo respondebo, et pœnitentiam agam; si que noli desperare. Cumque illi placuisset permutatio, ulterius dixit: Ecce nunc teneris mihi aperire, quæ mala feceris, ut sciam, de quibus tenear pœnitentiam agere. Tunc ille libere ordinem vite suæ cum omnibus flagitiis, quantum in se fuit, aperuit. Cui Sacerdos: Numquid et de his tu mecum doles, et si absolvere ab illis te possim, id ipsum optas? Cumque ille omnino se id optare affirmaret, absolutioem ei impendit, cum qua paulo post mortuus est. Post mensem autem apparuit huic confessario, et dixit, in via salutis se esse, quærentique, quomodo res circa merita, quibus se spoliaverat, haberet, respondit: Deus tibi duplicata reservat ob eximiam charitatem, qua meam desperationem evicisti. *Ibid. ex Spec. Ex. tr. Desperatio.*

Confessarii perfidia.

Anno 1579, caupo truculentus, apud Tosolates, exceptum hospitio advenam, jugulavit in hypogæo clam omnibus, ac ne domesticorum quidem ullo, vel sceleris administro, vel conscio. Post aliquod tempus, tangente Deo cor homicidæ, expiavit conscientiam apud confessarium, eique cædem advenæ, et cædis modum, ac sepultura locum aperuit. Nunquam comparsente post non breve tempus eo, qui casus fuerat, cognati omnes latebras frustra scrutari, præmium publice proponunt per præconem, iis qui renuntiarent, quid illo homine factum esset. Cauponis confessarius, questum æstimans pietatem, audita mercede non

contemnenda indicibus constituta, furtim admonuit quærendum esse in hypogæo cauponis; ibi enim innoxium jacere, qui desiderabatur. Refossus est cadaver, et comprehensus caupo, priusquam tormenta admoventur, reum se cædis fassus est; quam tamen constanter negavit, ab ullo mortali, quam a confessario suo prodi potuisse. Senatus apprime catholicus, comperto eo corrupto fonte notitiæ, qua caupo gravabatur, habuit eum pro innoxio, nec passus est perferri et omni nota ac mulcta digni confessarii delationem nocere reo, sed donec is aliunde patratæ cædis insimularetur, pronuntiavit insentem. THEOPH. RAIN. in *Prat. Spirit.*

EXEMPLA DOMESTICA.

Confessio audita.

S. Ignatius, anno 1553, 22 Julii, pro tota Societate statuit, ut sacerdotes, qui audiunt confessiones, præcipue feminarum ac juvenum, semper ad unum se convertant latus, nunquam gerendo vultum adversus faciem penitentis, quin potius aures illis advertendo, et, ubi craticula non est intermedia, ponendo manum inter suam et penitentis faciem, nec eum respiciendo nisi in fine, vel ab initio, si volet. Hujus rei sacristanum constituit syndicum, ut is etiam inadvertenter transgredienti penitentiam imponat unius diei abstinentiam a carne et vino. *Ex Ital. manus.*

S. Franciscus Xaverius sequentia monita confessariis dabat. 1. Ut in confessionibus audiendis, animum sanandorum cupiditate accensi, comiter benigneque confitentem excoiperent, quo spiritualium medicorum lenitas eos pelliceat ad omnia conscientia vulnera haud cunctanter aperienda. Proinde ne initio saltem confessionis gravitatem, severitatemque præferrent, sed facilitatem potius ac lenitatem. 2. Ut pecunia neque restitutionis, neque elemosynæ nomine pauperibus dividenda acceperetur, sed vel arbitrio erogantium, certis piis operibus nominatim, vel generatim sodalitati misericordiæ, vel alteri attribuendam curet. Quod si qui ad confessionem accederent, non tam peccatis animorumque sanorum incommodis, quam paupertati ac difficultatibus rei familiaris remedium petiri, hos de usu sacræ confessionis admonitos ad curam

traduci volebat animorum, demonstrando, quanto graviora animorum sint incommoda, quam corporum. 3. Ut confitentibus non destinatum, sed diligentem navent operam, ac preceptis confessiones paucas rite factas audire, quam multas temere properatas. 4. Ut sumpto spatio in auditas a se confessionibus inquirant, videantque, eiquid in delictis aliorum expiandi ipsi deliquissent, et quæcumque in alienis expiasset confessionibus, expiant suis, eaque delicta in posterum summa vi corrigere niterentur; hoc quippe studium ad recte atque utiliter obeundum munus Confessarii maximo adjumento futurum. *Vita, l. IV. c. XXIII.*

P. Petrus Faber confessiones audiens, cogitabat se scoparum instar esse, quæ cum cætera verrendo purgant, ipsæ sordidæ relinquuntur. Ad hanc ergo operam famuli instar suum studium Christo obtulit, precatumque est hominibus Societatis, ut scopæ illius fieri et appellari possent, habere enim Deum in domo sua, multa nobilia instrumenta, sibi autem et aliis sociis abunde fore, si scoparum loco esse concederetur, cuius rei gratia aliquando Sacrificium obtulit, ut ipse et socii dici possent splendide Christi et gloriose scopæ. *Vita, l. II, c. XII.*

P. Vincentius Cassagnola eum in confessionali quotidie per multas horas sederet, sæpe autem nemo in templo esset, rogatus causam, cur nihilominus tam constanter sederet? egregium hoc responsum dedit, mercatores et opifices sæpissime, cum nihil vendunt, spe tamen lucri in suis tabernis otiosos considerare. *Annal. Sic. Coll. Mess. 1604.*

P. Joannes de Cetina, quatuor votorum professus, annos quadraginta quatuor, quamdiu scilicet in Societate vixit, audiendis operam dabat confessionibus. Sederat vero in sacro tribunali horas omnino sex mane, a prandio paululum pauciores. *Annal. Tol. Coll. Madr. 1613.*

P. Bernardinus Crepsin etiam non vocatus sedebat ad confessionale, itaque suos perlicebat, ut, qui ei confiteretur, vulgo apud omnes sanctus haberetur. *Annal. Arrag. Coll. Balear. 1602.*

P. Sebastianus Molineus, parum doctus sed valde sanctus, ad corrigendos penitentes suos sæpe disciplinam per septem Psalmos Pœnitentiales fecit. Semel ad lucrandum monialem Deo et Regulis resistentem, mille ietus sibi inlilit, et eam lucratus est. *Annal. Tolos. 1598.*

P. Guido Bellinus, nonaginta quatuor annorum senex, ad ultimum usque spiritu confessionibus audiendis operam dedit. *Prov. Med.* 1601.

Quidam in Collegio Taurinensi dum in confessionibus audiendis tenuissimo cuique dat operam, tanta divinis dulcedinis ubertate completus est, ut nunquam meminerit, se majorem expertum fuisse. *Ibidem* 1684. *Coll. Taur.*

P. Silvester Landinus ab horis antelucanis usque ad secundam noctis horam nullo tædio, nulla fatigatione confitentis audiebat. *Hist. Soc. ep. ii. l. VIII. n. 13.*

P. Consalvius Mederius post Sacrum mane factum, toto matutino tempore pedem e confessionali non efferebat, nisi obedientia vel charitas avocaret. Severissime autem ab hoc judicio sacro alienas sermocinationes arcebat. *Hist. Soc. ep. i. l. XII. n. 66.*

P. Valerianus Rendux ad cæcitatem reductus, quoad vixit studiosus externorum Confessarius fuit. Primus sine ductore accedere solitus ad confessionale, quamvis per varios anfractus incedendum foret, et in remotissima templi parte situm. *Lanc. op. XI. c. vi. n. 97.*

SIMILITUDINES.

QUALITAS. — Sicut in ædibus facimus inveteratas perpetuo restituentes; ita et in teipso facias. Peccasti hodie, inveterasti mentem tuam; ne desperes, ne recidas, sed renova ipsam resipiscencia, lacrymis, confessione, honorumque operum studio. S. CHRYS. hom. xx. in ep. ad Rom.

Sicut homines vitia corporis nequaquam temere aperiuunt, sed iis tantummodo, qui rationem ea curandi tenent; sic et confessio peccatorum fieri debet apud eos, qui curare possunt. S. BASIL. in regul. brevior. q. 219.

Sicut lupus o seu guttur ovis occludit, ne clamet, et clamore suo canes excitet; ita Dæmon hoc molitur, et in hoc insidias struit, ut peccator nec per orationem ad Deum fuscum, nec per delectionem delicti apud Sacerdotem, neque per petitionem consilii criminosa sua ad salutem consequendam declarat. S. AUG. tr. XLVI, in Joan.

Sicut in civitate, licet omnes portæ sint clausæ, si tamen murus esset ruptus in aliqua sui parte, inimici intrarent per illam rupturam, et caperent civitatem; ita inimi-

cus diabolus animarum, retento unico peccato, intrandi aditum per illud peccatum habet in animam. S. BERN. SEN. tom. IV, s. xx.

Sicut prima lex, quam medicus infirmo ponit, est abstinentia a cibo; ita primum, quod est necessarium penitenti, est diæta, scilicet abstinentia a peccatis. Hanc legem imponebat Hippocrates noster Christus ægrotis suis quos habebat in cura, sicut patebat in adultera, cui Christus dixit: *Vade, et amplius noli peccare.* S. BONAV. in Diet. Sal. t. XII. c. XLV.

ÆQUITAS. — Sicut ad justitiam Dei pertinet, ut nullum malum maneat impunitum; ita ad Dei veritatem, ut nullum peccatum maneat occultum, juxta illum Evangelii textum: *Nihil occultum, quod non reveletur, neque absconditum, quod non sciatur.* S. TU. VIII. s. vi. post Dom. IV. Quadrages.

Sicut, si in domo accenditur ignis, subito exclamas; ita, cum peccasti, subito vadas ad clamorem Confessionis, ad extinguendum peccatum. S. BERN. SEN. l. c.

Sicut in tristibus et adversis rebus humanis expletur lacrymis, egeriturque dolor, et quod in amici sinu effundimus, eo prope modum liberari videmur; similiter faciunt conscientie, dum animi sui pondus exponunt. STAPLET t. IV. in Dom. in Albis.

Et uberius S. Augustinus: Non confitentis conscientia saniem collegerat, apostema tumebat. Cruciabat te, requiescere non sinebat. Adhibet Medicus fomenta verborum; tu agnosce Medici manum. Confitere. Exeat in confessione, et deluat sanies. S. AUG. in Ps. lx.

Sicut Rex cui multi cives multa deberent, omnibus afferret remissionem debitum, qui ad eum accederent, chirographum remissionis peturi, quamdiu in illa civitate ageret, post discessum vero nulli amplius debitum condonare vellet; nemo esset, qui non statim ad impetrandum gratis chirographum accederet, et toties quidem, quoties debitum contraxisset; ita multo magis ad confessionem properandum, ubi talia chirographa spiritualiter dantur.

Sicut indusia, mappæ, et similia ab iis, qui paulo honestioris conditionis sunt, singulis fere hebdomadis mutantur, sed et domus eorum frequenter purgantur; ita multo magis hæc cura animæ per confessionem exhibenda est, ne eandem corpore viliores æstimare putemur. ANONYM.

Sicut barbitonsor jubet tendendum sibi met pectere capillos, ne, si ipse id faciat, capillos ei evellat; ita nunc homo per confessionem seipsum pectere et punire debet, ne ipse Deus id facere olim cogatur. FAB. CONC. v, in Dom. 3, post Epiph.

DIGNITAS. — Sicut post morbum remanent ejus reliquie, et prave in membris dispositiones, quæ nisi contrariis evacuentur medicamentis, ægritudinem facile revocant; ita in peccatore remanent multi habitus generati, qui, nisi per confessionem et similia media curentur, facile ad antiqua peccata retrahent. Idem, conc. IV, n. 2.

Sicut is qui pedes lavit, nisi sedulo eos extergat statim iterum inquinat, quia aqua pedi adhærens, pulveri commixta, illico lutum efficit; ita confessio parum proderit, si ipsa etiam peccati radix, occasio, et inclinatio non tollatur. *Ibidem.*

Sicut templum Salomonis prima vice spatium septem annorum extructum est; postquam vero ab hostibus destructum est, non nisi quadraginta sex annis reparatum fuit; ita in Baptismo renati sine labore per gratiam Dei, civitas et domus ejus efficiuntur; si autem suadente diabolo ad peccata relabimur, et virtutum membra victor hostis vitiorum igne deiecit, necesse est gravius studio afflictionis, et vigiliarum, et arctioris vite, honorum operum ædificia reparare; nam expertis vitiorum illecebris difficiliter caremus quam incognitis, minorisque laboris est incognitam cavere carnis voluptatem, quam rejicere cognitam. VEN. BEDA, in II, Esdr. IV, c.

Sicut coma, quæ non frequenter petitur, usque adeo implicatur, ut vix aut certe non sine ingenti labore et dolore extricari possit; ita et conscientia, quæ non frequenter per confessionem petitur, intricata valde efficitur, nec sine magno labore purgari et ordinari potest.

Sicut navis sentina quotidie exhauritur, ne navem submergat, si nimium exrescat; ita et animæ sentina sæpius per confessionem exhaurienda est, ne demum sua multitudo peccata licet levia navem demergat id est, damnationis obnoxios efficiant.

NECESSITAS. — Sicut vulnus non ostensum etiam sanam carnem inficit putredine; ita peccatum, nisi confitendo reveletur, etiam, quæ tibi sunt bona, corrumpit. S. GREG. ap. Mansi, disc. XVI, n. 3.

UTILITAS. — Sicut scilicet orpio, dum ferit, ve-

nenatus est, et in oleum liquatus præstans est contra proprium morsum remedium; sic et peccatum probrosum est, dum admittitur, et in penitentiam et confessionem conversum, salutare est et honorificum. S. FRANC. SAL. p. 1, *Introd.* c. 1.

Sicut araneus vitæ cubacula divitum, quæ sæpe purgari consueverunt, eo quod in illis sue tele mox detergantur; ita et diabolus, dum videt suas tentationes frequenti confessione dissipari, fugit eos homines, qui frequenter confitentur.

Sicut canum lingua, dum vulnus lingit, curat; ita Doctores sancti, dum in confessione nos instruunt, quasi vulnus mentis per linguam nostram curant. S. GREG. h. XL, in Ev.

Sicut si quis liquefacto auro manum vel linguam injiciat, quamprimum deauratur; ita anima immersa sanguine Christi, aurea redditur. S. CHRYS. hom. XLV, in Joan.

Sicut stamina, quæ sæpius tinguntur, eo candidiora fiunt, semel autem duntaxat tineta, parum candoris imbibunt; ita conscientia fit tanto purior, quanto crebrius per confessionem lavatur. FAB. CONC. IV, in Dom. IV, Quadrages, n. 3.

Sicut scarificatione menstrua vel hebdomadaria plurimum conducit ad servandam sanitatem corporis; ita non minus confessio menstrua vel hebdomadaria ad animæ salutem conducit. *Ibidem.*

Sicut adultera si tota pudore suffusa accedit, se ante maritum, et reatum agnoscat, in gratiam recipitur; ita anima peccatrix, quæ Christum sponsum deseruit, et Satane se prostituit, merito cum rubore accedit, si gratiam iterum vult inire. MARCHIAN. tr. v. Hort. Past. lect. 6.

Sicut Samson per virtutem Spiritus in eum irruentis, omnia vincula, quibus ligabatur, dirupit; ita licet peccator septem peccatorum capitalium vinculis ligatus sit, virtute tamen absolutiois, quæ a Spiritu Sancto est, facile illa dissolvit. Idem. lect. x.

JUCUNDITAS. — Sicut is qui gravi onere, quod humeris sustinebat, deoneratus est, expeditus et letus incedit; ita et ii, qui per crebra confessionem ab onere peccatorum liberati sunt, expediti et alacres viam mandatorum decurrunt.

Sicut ii, qui ad convivium pingue ac delicatum invitati sunt, magna eum voluptate desiderioque ad illud accedunt; ita non mi-